RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO - 705741 - I/12/NC

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 10. IX. 2013

Pan Sławomir Nowak
Minister Transportu,
Budownictwa i Gospodarki
Morskiej

Szanowny Panie Ministrze,

Dnia 11 lipca 2012 r. Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją zasadniczej części ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 169, poz. 1419 z późn. zm., zwanej dalej ustawą o rod). Obecnie przyjęcie nowych przepisów regulujących kwestię zakładania i prowadzenia ogrodów działkowych należy do priorytetów Sejmu. Z uwagą obserwuję postępy prac w tej materii. Pragnę jednak zwrócić się z prośbą o pochylenie się nad skutkami, jakie zmiana w ustawie może przynieść osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.

Wyniki ogólnopolskiego badania bezdomności przeprowadzonego na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w lutym 2013 r. oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 wskazują że w Polsce rośnie liczba osób bezdomnych (obecnie, według różnych szacunków, jest ich od ok. 31 do ok. 43 tys.). Z danych Narodowego Spisu Powszechnego wynika także, że, według stanu na 31 marca 2011 r., ponad 11% ludności mieszkało w mieszkaniach uznawanych w naszych warunkach za przeludnione (czyli takich, w których na jedną izbę przypada 2 i więcej osób), a 12,3% ludności mieszkało w mieszkaniach, w których na jedną osobę przypada mniej niż 10m^2.

Obecnie ogródki działkowe przyczyniają się do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, służą jako tymczasowe miejsce zamieszkania przede wszystkim dla osób starszych i niezamożnych (które na przykład, ze względu na złe warunki mieszkaniowe czy przeludnione mieszkanie, w miesiącach letnich przeprowadzają się na tereny ogrodów działkowych). Ogródki działkowe pełnią także rolę zastępczego miejsca zamieszkania,

faktycznego bufora chroniącego osoby najuboższe przed bezdomnością. Osobnym problemem pozostaje wykorzystywanie altan działkowych jako schronienia przez osoby bezdomne bez wiedzy i zgody ich użytkowników i właścicieli.

Nie ulega wątpliwości, że takie wykorzystanie ogrodów jest sprzeczne z ideą ogrodnictwa działkowego, jest także niezgodne z prawem i regulaminami korzystania z działek. Działkowcy i ich organizacje często zwracają moją uwagę na uciążliwości wiążące się z takim stanem rzeczy. Pragnę zatem podkreślić, że moim celem nie jest uznanie tej praktyki za korzystną i dopuszczalną. Należy jednak zauważyć, że problem bezdomności dotyka ludzi, którzy często nie są w stanie samodzielnie poradzić sobie z życiowymi trudnościami i którzy wymagają szczególnej pomocy ze strony organów publicznych.

Mając na względzie dobro osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie skutków, jakie będą wiązały się ze zmianą ustawy z punktu widzenia osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i najuboższych oraz o podjęcie działań zmierzających do systemowego rozwiązania problemu.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001, Nr 14, poz. 147 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie informacji w sprawie.

Łączę pozdrowienie

Janusz Kochanowski